

FINANSOWANIE PRZEDSIĘWZIĘĆ PROEKOLOGICZNYCH

Roman Papiór

Doradca Energetyczny

przy Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu

53-148 Wrocław, ul. Jastrzębia 24

tel.: 71 333 09 79

mail: rpapior@fos.wroc.pl

Podstawowe elementy finansowania

Rodzaje przedsięwzięć

Okres wdrażania

Terminy składania wniosków

Warunki finansowania

MAŁE I ŚREDNIE PRZEDSIĘBIORSTWA

Finansowanie przedsięwzięć przez WFOŚiGW

Programy NFOŚiGW:

- Bocian - rozproszone, odnawialne źródła energii
- E-Kumulator Ekologiczny Akumulator dla Przemysłu
- Sokół - wdrożenie innowacyjnych technologii środowiskowych
- Inwestycje energooszczędne w małych i średnich przedsiębiorstwach
- Polseff 2 i banki uczestniczące w programie

WFOŚiGW we Wrocławiu

Priorytety:

Ochrona atmosfery

Ochrona wód i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi

Racjonalne gospodarowanie odpadami i ochrona powierzchni ziemi

Ochrona różnorodności biologicznej

Edukacja ekologiczna

WFOŚiGW we Wrocławiu

- 1.1. **Zmniejszanie emisji pyłów i gazów**, ze szczególnym uwzględnieniem redukcji dwutlenku siarki, tlenków azotu oraz gazów cieplarnianych z energetycznego spalania paliw i procesów technologicznych.
- 1.2. **Ograniczenie niskiej emisji zanieczyszczeń** na obszarach zabudowanych, turystycznych oraz przyrodniczo chronionych, w szczególności poprzez realizację zadań wynikających z przyjętych programów ochrony powietrza.
- 1.3. **Ograniczenie emisji substancji toksycznych** zagrażających zdrowiu i życiu ludności.
- 1.4. **Racjonalizacja gospodarki energią**, w tym wykorzystanie źródeł energii odnawialnej.
- 1.5. **Realizacja kompleksowych programów termomodernizacji** obiektów jednostek samorządu terytorialnego oraz użyteczności publicznej.
- 1.6. **Podniesienie efektywności gospodarowania energią** m.in. poprzez ograniczanie strat w procesie przesyłania i dystrybucji energii, w tym przebudowa systemów ciepłowniczych.
- 1.7. **Realizacja innych zadań inwestycyjnych** wynikających z „Programu ochrony powietrza dla województwa dolnośląskiego” przyjętego uchwałą nr XLVI/1544/14 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 12 lutego 2014 r.

WFOŚiGW we Wrocławiu

Warunki:

BOCIAN

Rodzaj przedsięwzięcia	Moc minimalna	Moc maksymalna
elektrownie wiatrowe	>40 kWe	3MWe
systemy fotowoltaiczne	>40 kWp	1 MWp
pozyskiwanie energii z wód geotermalnych	5 MWt	20 MWt
małe elektrownie wodne	300 kWt	5 MW
źródła ciepła opalane biomasą	>300 kWt	20 MWt
kolektory słoneczne wraz z akumulatorem ciepła	(>300 kWt ÷ 3 MWt)	(2 MWt ÷ 20 MWt)
biogazownie wytwarzające energię elektrycznej lub ciepło	>40 kWe	2 MWe
instalacje wytwarzania biogazu rolniczego celem wprowadzenia go do sieci gazowej dystrybucyjnej i bezpośredniej		
wytwarzanie energii elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji na biomasę	>40 kWe	5 MWe

BOCIAN

Okres wdrażania

Program realizowany będzie w latach 2015 - 2023, przy czym:

- 1) podpisywanie umów do 2020 r.,
- 2) wydatkowanie środków do 2023 r.

Terminy i sposób składania wniosków

Nabór wniosków odbywa się w trybie ciągłym.

BOCIAN

Warunki:

Do 85% kosztów
kwalifikowanych

Oprocentowanie:
WIBOR 3M, nie mniej
niż 2%

Pożyczka do
40 mln zł

Karencja do 18
miesięcy

Do 15 lat finansowania

<http://www.nfosigw.gov.pl/oferta-finansowania/srodki-krajowe/programy-priorytetowe/bocian-rozproszone-odnawialne-zrodla-energii/>

BOCIAN

Poziom oprocentowania nie stanowiący pomocy publicznej:

Kategoria ratingu	Marża w punktach bazowych	Proponowane oprocentowanie przy którym pożyczka nie będzie stanowić pomocy publicznej
Wysoki (AAA-A)	60	2,43%
Dobry (BBB)	75	2,58%
Zadowalający (BB)	100	2,83%
Niski (B)	220	4,03%
Zły/Trudności finansowe (CCC i poniżej) oraz podmioty bez historii kredytowej	400	5,83%

Stopa bazowa stosowana przy wyliczaniu oprocentowania pożyczki NFOŚiGW na warunkach rynkowych wynosi od 1 stycznia 2016 r. o 0,07% (wzrost z 1,76% na 1,83%),

E-kumulator

Rodzaje przedsięwzięć

1. Zmniejszenie zużycia surowców pierwotnych
2. Ograniczenie lub uniknięcie szkodliwych emisji do atmosfery
  - 2.1. dla źródeł spalania paliw o mocach 1 MW - 50 MW
  - 2.2. dla źródeł spalania paliw o mocach powyżej 50 MW:
  - 2.3. z działalności przemysłowej (z wyłączeniem źródeł spalania paliw)

Do wsparcia nie kwalifikują się przedsięwzięcia wykazane w *Obwieszczeniu Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2012 r. w sprawie szczegółowego wykazu przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej (M.P. z 2013 r. poz. 15)*.

<http://isip.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WMP20130000015>

E-kumulator

Okres wdrażania

Program realizowany będzie w latach 2015 - 2023, przy czym:

- 1) podpisywanie umów **do 2020 r.**,
- 2) wydatkowanie środków do **2023 r.**

Terminy i sposób składania wniosków

Nabór wniosków odbywa się w trybie **ciągłym**.

E-kumulator

Warunki:

Do 75% kosztów kwalifikowanych

Oprocentowanie:
WIBOR 3M, nie mniej
niż 2%

Pożyczka od 0,5
do 40 mln zł

Karencja do 12
miesięcy

Do 15 lat finansowania

<http://www.nfosigw.gov.pl/oferta-finansowania/srodki-krajowe/programy-priorytetowe/wsparcie-przedswiezec-niskoemisyjnej-gospodarki/>

Rodzaje przedsięwzięć:

Wdrożenie **nowej albo znacząco udoskonalonej technologii** wpisującej się w co najmniej jeden z poniższych obszarów **Krajowej Inteligentnej Specjalizacji**:

Wysokosprawne, niskoemisyjne i zintegrowane układy wytwarzania, magazynowania, przesyłu i dystrybucji energii,

Minimalizacja wytwarzania odpadów, w tym niezdatnych do przetworzenia, oraz wykorzystanie materiałowe i energetyczne odpadów (recykling i inne metody odzysku),

Innowacyjne technologie przetwarzania i odzyskiwania wody oraz zmniejszające jej zużycie.

SOKÓŁ

Okres wdrażania

Program realizowany będzie w latach 2016 - 2023, przy czym:

- 1) podpisywanie umów **do 2022 r.**,
- 2) wydatkowanie środków do **2023 r.**

Terminy i sposób składania wniosków

Nabór wniosków odbywa się w trybie **ciągłym**.

SOKÓŁ

Warunki - pożyczka:

Do 85% kosztów
kwalifikowanych

Oprocentowanie:
WIBOR 3M, nie mniej
niż 2%

Pożyczka od 0,5
do 90 mln zł

Karencja do 12
miesięcy

Do 15 lat finansowania

<https://www.nfosigw.gov.pl/oferta-finansowania/srodki-krajowe/programy-priorytetowe/sokol-innowacyjne-technologie-srodowiskowe/>

Warunki – wejście kapitałowe:

Kryteria ekologiczne	Bez tworzenia nowych kryteriów, kryteria ekologiczne niezależne od formy finansowania
Horyzont inwestycyjny	Maksymalnie do 15 lat
Poziom dofinansowania	Inwestycje o wartości min. 3 mln zł, do 100% kosztów kwalifikowanych (project finance do 40%)
Spłata kapitału	Ustalana indywidualnie, z opcją rozłożenia w czasie, spłaty powinny się rozpoczynać najpóźniej od 10 roku
Koszt kapitału	stopa referencyjna ustalona za komunikatem Komisji Europejskiej, z korektą o poziom ryzyka inwestycyjnego
Udział kapitałowy	Co do zasady mniejszościowy udział w kapitale beneficjenta, objęcie pakietu większościowy dopuszczalne na zasadzie wyjątku

Inwestycje energooszczędne

Rodzaje przedsięwzięć:

1. **Inwestycje LEME** - materiały / urządzenia / technologie z Listy LEME - do 250.000 EUR:
  - a) efektywność energetyczna lub odnawialne źródła energii,
  - b) termomodernizacja budynków lub odnawialne źródła energii
2. **Inwestycje Wspomagane** - pozostałe (spoza Listy LEME) - do 1.000.000 EUR:
  - a) efektywność energetyczna lub odnawialne źródła energii min. 20% oszczędności energii,
  - b) termomodernizacja budynków lub odnawialne źródła energii min. 30% oszczędności energii.

Inwestycje energooszczędne

Okres wdrażania

Program realizowany będzie w latach 2014 - 2017, przy czym:

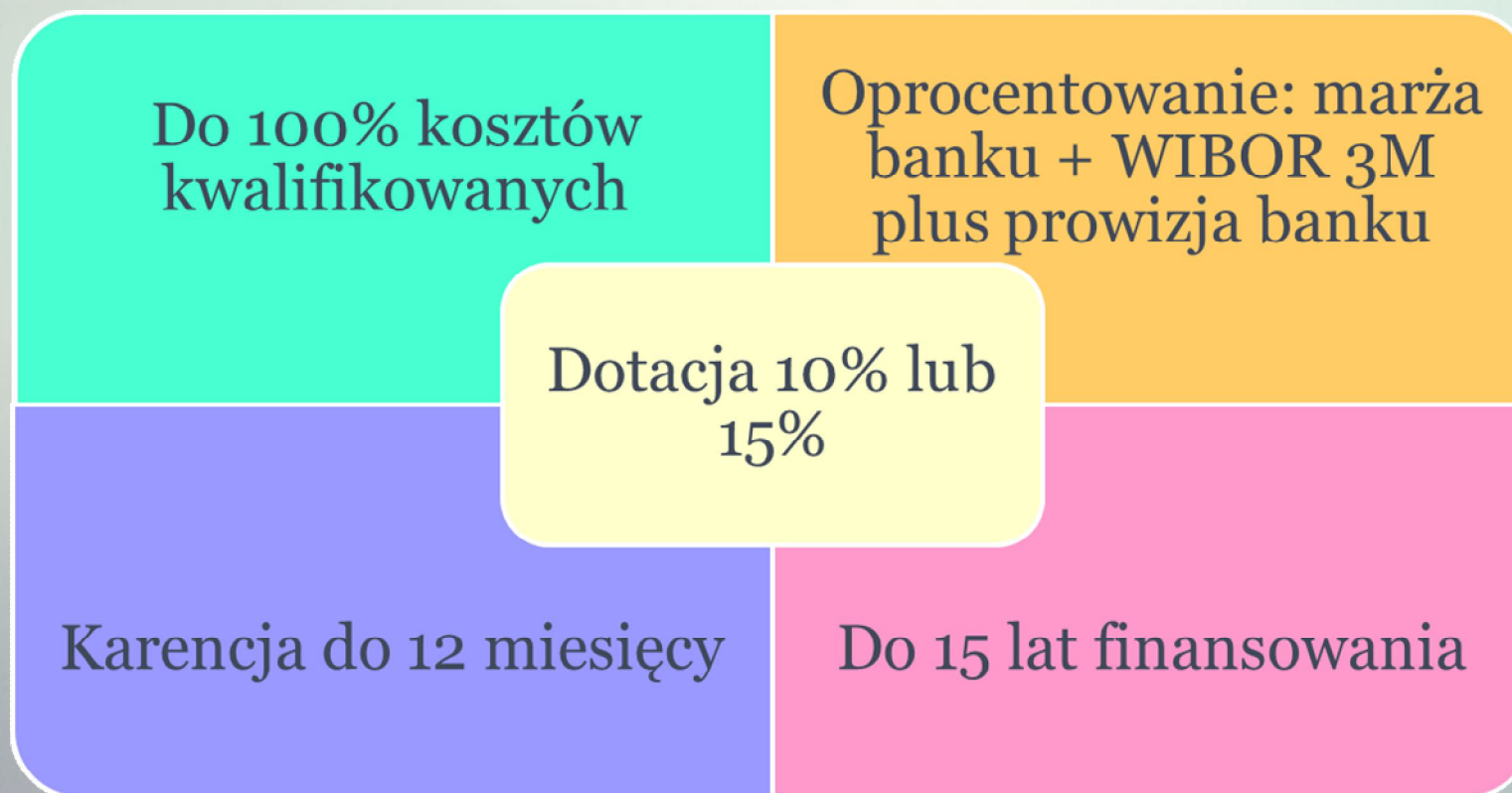
- 1) Podpisanie umów do 31.12.2016,
- 2) wydatkowanie środków do **31.12.2017 r.**

Terminy i sposób składania wniosków

Nabór wniosków odbywa się w trybie **ciągłym** (realizują go banki).

Inwestycje energooszczędne

Warunki, dotacja na częściową spłatę kredytu.

<http://www.nfosigw.gov.pl/oferta-finansowania/srodki-krajowe/programy-priorytetowe/inwestycje-energooszczedne-w-msp/>

Inwestycje energooszczędne

Banki uczestniczące:

Bank Ochrony Środowiska S.A.
Kredyt EKO INWESTYCJE

Bank BGŻ BNP Paribas S.A.
Kredyt ENERGO

IDEA Bank S.A.
KREDYT Z DOTACJĄ

Inwestycje energooszczędne

Lista LEME

1. BUDYNKI

1.1 Izolacje termiczne

1.1.1 Dachy

1.1.2 Ściany

1.2 Okna, drzwi, bramy, panele fasadowe

1.2.1 Dachowe, połaciowe

1.2.2 Okna, drzwi, bramy pionowe

1.3 Ogrzewanie

1.3.1 Wodne kotły gazowe, olejowe

1.3.2 Wodne kotły Węglowe

1.3.3 Wodne kotły na biomasę

1.3.5 Nagrzewnice powietrza

1.3.6 Ipromienniki podczerwieni

1.4 Ciepłownictwo

1.4.2 Kompaktowe węzły ciepłownicze

1.7 Oświetlenie

1.7.1 Świetlówki kompaktowe

1.7.2 Świetlówki liniowe

1.7.3 Wysokoprężne sodowe źródła światła

1.7.4 Metalohalogenkowe źródła światła

1.7.5 Pozostałe lampy wyładowcze wysokiego natężenia światła

1.7.6 Źródła światła LED

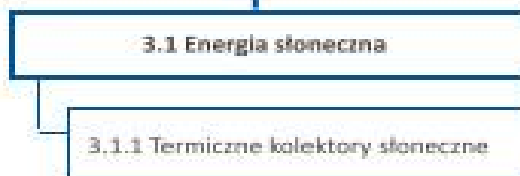
Inwestycje energooszczędne

Lista LEME

2. TECHNOLOGIE PROCESOWE

3. ENERGIA ZE ŹRÓDEŁ ODNAWIALNYCH

Inwestycje energooszczędne

Lista LEME

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
ul. Konstruktorska 3A, 02-673 Warszawa

Od:	Do:

CERTYFIKAT KLASYFIKACJI PRODUKTU LEME LEME PRODUCT ELIGIBILITY CERTIFICATE

Data wystawienia: 01-02-2016

Produkt: 10084

Niniejszy dokument potwierdza, że urządzenie/materiał wymienione poniżej:

It is hereby confirmed by this letter that device/material specified below:

Producer Manufacturer	Zakład Produkcji Sprzętu Oświetleniowego ROSA Stanisław Rosa
Nazwa produktu Product name	ANDROMEDA LED 120
Klasyfikacja	1. Budynek → 1.7. Oświetlenie → 1.7.6. Źródła światła LED
Categorisation	1. Buildings → 1.7. Lighting → 1.7.6. LED lamps

Inwestycje energooszczędne

Lista LEME

Parametry techniczne/Technical Parameters			
Oznaczenie/ Symbol	Nazwa/ Name	Jednostka/ Unit	Wartość/ Value
P	Moc źródła światła	W	120,0
Φ	Strumień świetlny	lm	12100,0
Ra	Współczynnik oddawania barw $Ra \geq 80$		80,0
	Ilość sztuk		100,0
Efekty energetyczne i środowiskowe/Energy and environmental benefits			
Oznaczenie/ Symbol	Nazwa/ Name	Jednostka/ Unit	Wartość/ Value
BE	szacowane bazowe roczne zużycie energii/ estimated annual baseline energy consumption	kWh/rok	42544,1
ΔE	szacowana roczna oszczędność energii końcowej/ estimated annual end-use energy savings	kWh/rok	12544,1
ΔE_p	szacowana roczna oszczędność energii pierwotnej/ estimated annual primary energy savings	MWh/rok	37,6
CO2	szacowane roczne zmniejszenie emisji CO2/ estimated annual decrease of CO2 emission	ton/rok	13,1
Informacje dodatkowe	Oprawa uliczna ANDROMEDA LED 120		
Additional information			

został zaklasyfikowany jako możliwy do sfinansowania z Programu NF i PoISEFF2
has been approved as eligible for financing by NF Programme and PoISEFF2.

POLSEFF²

PoISEFF² - druga edycja Polskiego Programu Finansowania Zrównoważonej Energii

Linia kredytowa o wartości 200 milionów EURO na inwestycje poprawiających efektywność energetyczną.

Bezpłatna pomoc specjalistów:

- składanie wniosku
- kompletowanie wymaganej dokumentacji
- ocena techniczno-finansowa inwestycji
- wykonanie audytów energetycznych
- weryfikacja inwestycji.

<http://palseff2.org/pl>

POLSEFF²

Instrument

Program Finansowania Rozwoju Energii Zrównoważonej w Polsce II

EBOR

- Rozwijanie i realizowanie Instrumentu wykorzystywanego w ramach linii kredytowej na rzecz PIF
- Budowanie zdolności z NFOŚiGW, lokalnymi ekspertami, PIF i ich klientami
- Zapewnienie finansowania dla PIF oraz zapewnienie PT dla PIF i ich klientów

NFOŚiGW

- Opracowanie i uruchomienie Programu NF wspierającego wypłatę dotacji oraz zarządzanie nim w celu zachęcania polskich MŚP do inwestowania w bardziej energooszczędne systemy i/lub urządzenia
- Podpisanie Umowy o Współpracy z Bankami w celu udzielenia Kredytów z Dotacjami
- Wspieranie inwestycji w poprawę efektywności energetycznej w MŚP

Program NF

Poprawa efektywności energetycznej
Część 4) Inwestycje energooszczędne w MŚP

Konsultant ds. Projektu /
Konsultant ds.
Weryfikacji

Banki

Beneficjenci
(MŚP)

Certyfikowani Eksperti ds.
Energetyki

Pozostali Beneficjenci

Prosument - zakup i montaż mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii

KAWKA - Likwidacja niskiej emisji

LEMUR - Energooszczędne Budynki Użyteczności Publicznej

Dopłaty do kredytów na budowę domów energooszczędnych

Ryś - termomodernizacja budynków jednorodzinnych

Pozostali Beneficjenci

Linie kredytowe BOŚ S.A. z częściową spłatą kapitału przez WFOŚiGW we Wrocławiu:

Inwestycje termomodernizacyjne

Budowa przyłączy kanalizacji sanitarnej

Zakup i instalację rekuperatorów z odzyskiem ciepła

Zakupu i montażu przydomowych oczyszczalni ścieków

Modernizacja systemów ciepłowniczych

Przewodnik

Przewodnik po programach priorytetowych 2015-2020

PRZEWODNIK PO PROGRAMACH PRIORYTETOWYCH NA 2015-2020
Oferta programowa na lata 2015-2020 z prognozą wydatkowania środków do roku 2023. Po zatwierdzeniu Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 i Regionalnych Programów Operacyjnych oferta zostanie rozbudowana o programy umożliwiające finansowanie efektywności energetycznej oraz finansowanie "uzupełniające".

e-przewodnik_po_programach_priorytetowych_grudzien2015.pdf - (2,04 MB)

<https://www.nfosigw.gov.pl/bazawiedzy/publikacje/dokumenty-programowe/>

Przewodnik

Racjonalne gospodarowanie odpadami i ochrona powierzchni ziemi	
2.1. Racjonalna gospodarka odpadami	14
• <u>Selektywne zbieranie i zapobieganie powstawaniu odpadów</u>	14
• <u>Instalacje gospodarowania odpadami</u>	15
• <u>Modernizacja stacji demontażu pojazdów</u>	16
• <u>Dofinansowanie zbierania i demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji</u>	17
• <u>Międzynarodowe przemieszczanie odpadów</u>	18
• <u>Współfinansowanie projektów PO Infrastruktura i Środowisko</u>	19
• <u>Przygotowanie projektów</u>	20
2.2. Ochrona powierzchni ziemi	21
• <u>Remediacja terenów zdegradowanych i rekultywacja składowisk odpadów</u>	21
• <u>Przeciwdziałanie osuwiskom ziemi i likwidowanie ich skutków dla środowiska</u>	23
• <u>Remediacja powierzchni ziemi objętej szkodą w środowisku albo zanieczyszczeniem historycznym</u>	24
• <u>Usuwanie odpadów wraz z remediacją powierzchni ziemi</u>	25
2.3. Geologia i górnictwo	26
• <u>Poznanie budowy geologicznej kraju i gospodarka zasobami złóż kopalin i wód podziemnych</u>	26
• <u>Zmniejszenie uciążliwości wynikających z wydobycia kopalin</u>	27
Ochrona atmosfery	
3.1. Poprawa jakości powietrza	29
• <u>Współfinansowanie opracowania programów ochrony powietrza i planów działań krótkoterminowych</u>	29
• <u>KAWKA – Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii</u>	30
• <u>GAZELA BIS - Niskoemisyjny zbiorowy publiczny transport miejski</u>	31
3.2. Poprawa efektywności energetycznej	32
• <u>LEMUR - Energooszczędne Budynki Użyteczności Publicznej</u>	32
• <u>Dopłaty do kredytów na budowę domów energooszczędnych</u>	34
• <u>Inwestycje energooszczędne w małych i średnich przedsiębiorstwach</u>	35
• <u>RYŚ – termomodernizacja budynków jednorodzinnych</u>	37
3.3. Wspieranie rozproszonych, odnawialnych źródeł energii	38
• <u>BOCIAN – rozproszone, odnawialne źródła energii</u>	38
• <u>Prosument – linia dofinansowania z przeznaczeniem na zakup i montaż mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii</u>	39

Przewodnik

JST - jednostki samorządu terytorialnego

1.1	<u>Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach</u>	9
	• <u>Gospodarka ściekowa w ramach Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych</u>	9
	• <u>Współfinansowanie projektów PO Infrastruktura i Środowisko</u>	11
2.1.	<u>Racjonalna gospodarka odpadami</u>	14
	• <u>Selektywne zbieranie i zapobieganie powstawaniu odpadów</u>	14
	• <u>Instalacje gospodarowania odpadami</u>	15
	• <u>Dofinansowanie zbierania i demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji</u>	17
	• <u>Współfinansowanie projektów PO Infrastruktura i Środowisko</u>	19
	• <u>Przygotowanie projektów</u>	20
2.2.	<u>Ochrona powierzchni ziemi</u>	21
	• <u>Remediacja terenów zdegradowanych i rekultywacja składowisk odpadów</u>	21
	• <u>Przeciwdziałanie osuwiskom ziemi i likwidowanie ich skutków dla środowiska</u>	23
	• <u>Usuwanie odpadów wraz z remediacją powierzchni ziemi</u>	25
2.3.	<u>Geologia i górnictwo</u>	26
	• <u>Poznanie budowy geologicznej kraju oraz gospodarka zasobami złóż kopalin i wód podziemnych</u>	26
	• <u>Zmniejszenie uciążliwości wynikających z wydobycia kopalin</u>	27
3.1.	<u>Poprawa jakości powietrza</u>	29
	• <u>Współfinansowanie opracowania programów ochrony powietrza i planów działań krótkoterminowych</u>	29
	• <u>KAWKA – Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii</u>	30
	• <u>GAZELA BIS - Niskoemisyjny zbiorowy publiczny transport miejski</u>	31

Przewodnik

Zielone gminy

1.1 Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach	9
• Gospodarka ściekowa w ramach Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych	9
2.1. Racjonalna gospodarka odpadami	14
• Selektywne zbieranie i zapobieganie powstawaniu odpadów	14
2.2. Ochrona powierzchni ziemi	21
• Remediacja terenów zdegradowanych i rekultywacja składowisk odpadów	21
3.2. Poprawa efektywności energetycznej	32
• LEMUR - Energooszczędne Budynki Użyteczności Publicznej	32
5.3. Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska z likwidacją ich skutków	53
• Dostosowanie do zmian klimatu	53
• Zapobieganie i likwidacja skutków nadzwyczajnych zagrożeń	55
5.5. Współfinansowanie Programu LIFE	57

Przedsiębiorcy

2.1. Racjonalna gospodarka odpadami	14
• Selektywne zbieranie i zapobieganie powstawaniu odpadów	14
• Instalacje gospodarowania odpadami	15
• Modernizacja stacji demontażu pojazdów	16
• Dofinansowanie zbierania i demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji	17
• Przygotowanie projektów	20
2.2. Ochrona powierzchni ziemi	21
• Remediacja terenów zdegradowanych i rekultywacja składowisk odpadów	21
• Przeciwdziałanie osuwiskom ziemi i likwidowanie ich skutków dla środowiska	23
• Usuwanie odpadów wraz z remediacją powierzchni ziemi	25
3.1. Poprawa jakości powietrza	29
• KAWKA – Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii	30
3.2. Poprawa efektywności energetycznej	32
• Inwestycje energooszczędne w małych i średnich przedsiębiorstwach	35
3.3. Wspieranie rozproszonych, odnawialnych źródeł energii	38
• BOCIAN – rozproszone, odnawialne źródła energii	38
5.2. Wspieranie działalności monitoringu środowiska	51
• Monitoring środowiska	51

Przewodnik

Osoby fizyczne

3.1. Poprawa jakości powietrza	29
• <u>KAWKA – Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii</u>	30
3.2. Poprawa efektywności energetycznej	32
• <u>Dopłaty do kredytów na budowę domów energooszczędnych</u>	34
• <u>RYŚ – termomodernizacja budynków jednorodzinnych</u>	37
3.3. Wspieranie rozproszonych, odnawialnych źródeł energii	38
• <u>Prosument - linia dofinansowania z przeznaczeniem na zakup i montaż mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii poprzez bank</u>	41

PJB - państwowe jednostki budżetowe

2.1 Racionalna gospodarka odpadami	14
• <u>Międzynarodowe przemieszczanie odpadów</u>	18
2.2. Ochrona powierzchni ziemi	21
• <u>Remediacja powierzchni ziemi objętej szkodą w środowisku albo zanieczyszczeniem historycznym</u>	24
• <u>Usuwanie odpadów wraz z remediacją powierzchni ziemi</u>	25
2.3. Geologia i górnictwo	26
• <u>Poznanie budowy geologicznej kraju oraz gospodarka zasobami złóż kopalin i wód podziemnych</u>	26
• <u>Zmniejszenie uciążliwości wynikających z wydobycia kopalin</u>	27

Przewodnik

	BOCIAN – rozproszone, odnawialne źródła energii
Rodzaje przedsięwzięć	<ol style="list-style-type: none"> 1. Budowa, rozbudowa lub przebudowa instalacji OZE o mocy:<ul style="list-style-type: none"> • elektrownie wiatrowe od 40kWe do 3 MWe; • systemy fotowoltaiczne od 40 kWp do 1 MWp; • pozyskiwanie energii z wód geotermalnych, od 5 MWt do 20 MWt; • małe elektrownie wodne od 300 kWt do 5 MW; • źródła ciepła opalane biomasą od 300 kWt do 20 MWt; • wielkoformatowe kolektory słoneczne od 300 kWt do 2MWt wraz z akumulatorem ciepła o mocy od 3 MWt do 20 MWt; • biogazownie rozumiane jako obiekty wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła, z wykorzystaniem biogazu rolniczego o mocy od 40 kWe do 2 MWe; • instalacje wytwarzania biogazu rolniczego celem wprowadzenia go do sieci gazowej dystrybucyjnej i bezpośredniej; • wytwarzanie energii elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji na biomasę o mocy od 40kWe do 5 MWe. 2. Dodatkowo w ramach programu mogą być wspierane:<ul style="list-style-type: none"> • instalacje hybrydowe, przy czym moc każdego rodzaju źródła energii musi mieścić się w przedziałach mocy określonych w pkt. 1; • systemy magazynowania energii towarzyszące inwestycjom OZE o mocach nie większych niż 10-krotność mocy zainstalowanej dla każdego ze źródeł OZE.
Tryb składania wniosków	Tryb ciągły.
Beneficjenci	Przedsiębiorcy w rozumieniu art. 4 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, podejmujący realizację przedsięwzięć z zakresu OZE na terenie RP.
Forma i warunki dofinansowania	Pożyczka do 85% kosztów kwalifikowanych: <ol style="list-style-type: none"> a) kwota pożyczki: do 40 000 000 zł; b) oprocentowanie WIBOR 3M, nie mniej niż 2%; c) okres finansowania: nie dłuższy niż 15 lat; d) okres karencji: nie dłuższy niż 18 miesięcy. e) nie podlega umorzeniu

Zespół Doradców Energetycznych

„Ogólnopolski system wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorstw w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE”.

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020.

SZCZEGÓŁOWE CELE PROJEKTU

Zwiększenie świadomości w zakresie rozwoju gospodarki niskoemisyjnej.

Wsparcie gmin w przygotowaniu i wdrażaniu PGN/SEAP.

Wsparcie w przygotowaniu i wdrażaniu inwestycji w zakresie efektywności energetycznej (EE) i OZE.

<http://www.nfosigw.gov.pl/o-nfosigw/doradztwo-energetyczne>

Zespół Doradców Energetycznych

Dane kontaktowe:

Alicja Nowakowska - koordynator
71 333 09 52
anowakowska@fos.wroc.pl

Roman Papiór
71 333 09 79
rpapior@fos.wroc.pl

Tomasz Kubik
75 753 28 29
tkubik@fos.wroc.pl

Anita Luda
71 333 09 47
aluda@fos.wroc.pl,

Łukasz Hada
75 753 28 29
lhada@fos.wroc.pl